



Valsts ieņēmumu
dienests

Valsts ieņēmumu dienesta PUBLISKAIS PĀRSKATS

2024

SATURA RĀDĪTĀJS

1. PAMATINFORMĀCIJA	5
1.1. VID juridiskais statuss, galvenās darbības jomas un funkcijas.....	5
1.2. VID attīstības stratēģija 2023.–2026. gadam	7
2. STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES, MĒRĶI UN REZULTĀTI	8
2.1. Stratēģiskā prioritāte “Pakalpojumi”	8
2.2. Stratēģiskā prioritāte “Atbilstība”	13
2.3. Stratēģiskā prioritāte “Cilvēki”	20
2.4. Stratēģiskā prioritāte “Organizācija”	22
2.5. Stratēģiskā prioritāte “Ilgtermiņa”	24
3. FINANŠU RESURSI.....	25
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	28
5. 2025. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	32

Ģenerāldirektores uzruna

Dārgie kolēģi, sadarbības partneri un Latvijas iedzīvotāji!



2024. gads Valsts ieņēmumu dienestam (VID) ir bijis pārmaiņu un attīstības gads – tāds, kurā esam pārliecinoši spēruši soļus uz priekšu, lai kļūtu atvērtāki, saprotamāki un uzticamāki.

Esam stiprinājuši VID kā modernu un cilvēkam draudzīgu servisa iestādi. Varam ar lepnumu teikt, ka vairāk nekā 99 % mūsu pakalpojumu jau ir pieejami elektroniski, kā arī iezīmēts turpmākais ceļš uz pilnīgu digitālu transformāciju. No mākslīgā intelekta testēšanas līdz viedai segmentācijai un nodokļu maksātāju reitinga sistēmas ieviešanai – mēs domājam par klientu, nevis tikai procesu.

Paveiktais ir redzams arī skaitļos – VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi bija 14,98 miljardi eiro, par 1,05 miljardiem eiro vairāk nekā 2023. gadā. Samazināts kopējais parāds, palielināta labprātīga nodokļu samaksa, Valsts kancelejas veidotie pētījumi pierāda – pieaugusi sabiedrības uzticēšanās. Tas viss apliecina: mēs ejam pareizajā virzienā.

Īpaši svarīga ir bijusi reorganizācija, kas skaidri nodala pakalpojumu sniegšanas un izmeklēšanas funkcijas. Tas ir būtisks solis, lai nostiprinātu VID kā iestādi, kas atbalsta, nevis soda. Vienlaikus sāktas arī iekšējās kontroles sistēmas reformas, lai vairotu godīgumu un caurspīdīgumu katrā mūsu solī.

Esam atbalstījuši cilvēkus – gan hipotekāro kredītu kompensāciju administrēšanā, padarot to vienkāršu un teju neredzamu, gan uzrunājot vēstulēs tos, kuru ienākumu un kontu dati nesakrīt. Saprotam, ka katrs cilvēks ir svarīgs un katra situācija – unikāla.

Esam stiprinājuši sadarbību ar uzņēmējiem, ar nevalstiskajām organizācijām, ar starptautiskajiem partneriem. Mūsu ieguldītais darbs ēnu ekonomikas ierobežošanā ir novērtēts gan Latvijā, gan ārpus tās. Mēs aktīvi strādājam, lai godīgums būtu norma, nevis izņēmums.

Un, protams, – mēs neesam tikai sistēmas un procesi. Mēs esam cilvēki. Mēs esam stipra, zinoša un profesionāla komanda. 2024. gadā vairāk nekā 29 tūkstoši mācību dalību reižu, augstāks emocionālās labsajūtas līmenis un daudzi klientu sūtīti "paldies" apliecina – VID ir vieta, kur cilvēki aug un attīstās. Esmu patiesi lepna par mūsu darbiniekiem – katru, kura darbs sniedz ieguldījumu mūsu kopējā mērķī.

Mums priekšā vēl daudz darāmā – modernizācija, datu izmantošanas pilnveide, saprotamāka un skaidrāka saziņa ar klientiem, ilgtspējīga un atbildīga pārvaldība. Raugoties nākotnē, es redzu tikai vienu virzienu – uz priekšu.

Paldies ikvienam – kolēģiem, sadarbības partneriem, godprātīgajiem nodokļu maksātājiem – par jūsu ieguldījumu. Šis nav tikai VID sasniegums – tas ir kopīgs Latvijas stāsts par atbildību un ilgtspēju.

Ar skatu nākotnē mēs turpināsim būt atvērti pārmaiņām, mācīties, augt un sadarboties. Mūsu mērķis ir stipra, godīga un caurspīdīga valsts pārvalde, kurai cilvēki uzticas.

Kopā veidojam vēl labāku Latviju!

Ar cieņu

Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektore

Baiba Šmite-Rože

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. VID juridiskais statuss, galvenās darbības jomas un funkcijas

VID ir finanšu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, kā arī iekasē nodokļus, nodevas un citus obligātos maksājumus Eiropas Savienības budžetam, īsteno muitas politiku un kārtu muitas lietas¹.

VID galvenie uzdevumi ir noteikti likumā "Par Valsts ieņēmumu dienestu", likumā "Par nodokļiem un nodevām" un Muitas likumā.

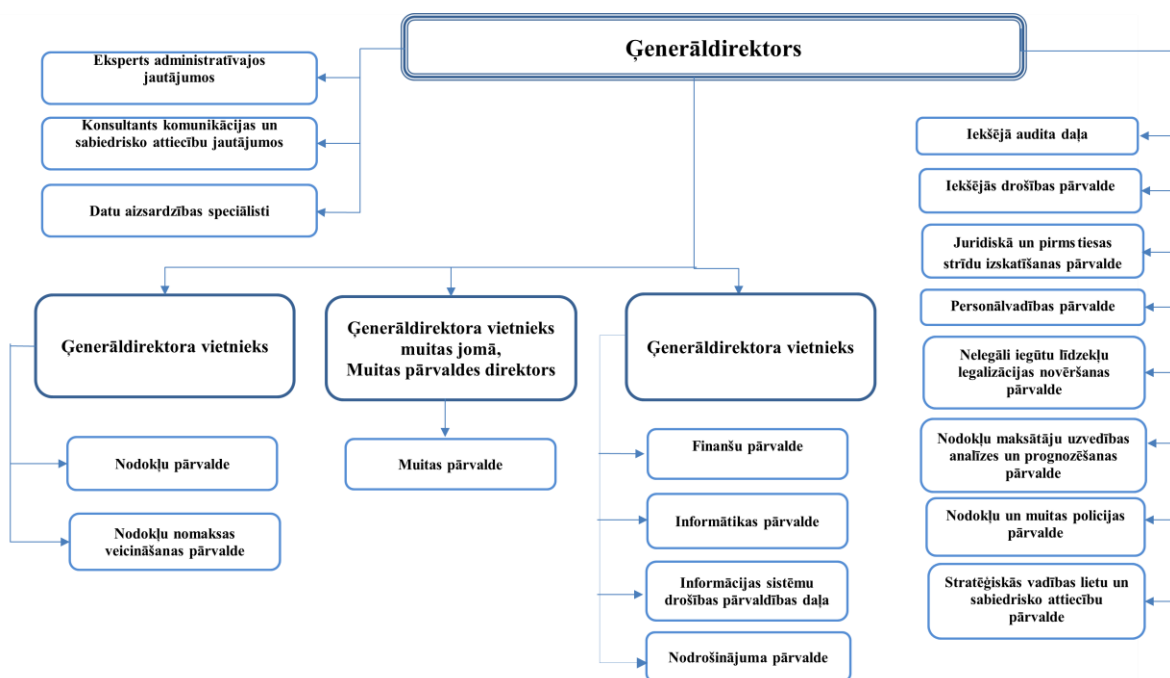
Pamatfunkcijas	
 Nodokļu administrācija	 Noziedzīgu nodarījumu valsts ieņēmumu un muitas jomā izmeklēšana
 Muitas administrācija	
Neraksturīgās funkcijas	
 Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana	 Valsts amatpersonu deklarāciju administrēšana un kontrole
 Informācijas apmaiņa ar citām iestādēm un/vai iedzīvotājiem un publicēšana sabiedrības vajadzībām	 Sabiedriskā labuma organizāciju statusa administrēšana
 Ārpakalpojuma grāmatvežu licencēšana	
 Citas funkcijas (t. sk. konfiscēto noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas priekšmetu, kā arī transportlīdzekļu, dzīvnieku un citu konfiscējamo mantu un lietu glabāšana)	

Informācijas sistēmu un digitālo reģistru uzturēšana valsts ieņēmumu un muitas jomā

1. attēls. VID pamatfunkcijas un neraksturīgās funkcijas

¹ Īstenojot likumā "Par Valsts ieņēmumu dienestu", likumā "Par nodokļiem un nodevām", Muitas likumā, Ministru kabineta 2004. gada 16. novembra noteikumos Nr. 940 "Valsts ieņēmumu dienesta nolikums", citos normatīvajos aktos un VID reglamentā noteiktās funkcijas un uzdevumus.

VID struktūra 2024. gadā



2. attēls. VID struktūra 2024. gadā

VID galvenās strukturālās izmaiņas 2024. gadā

2024. gada 13. februārī VID ģenerāldirektora amatā stājās Baiba Šmite-Roķe. 2024. gada 10. oktobrī darbu sāka VID ģenerāldirektora vietnieks Jānis Upmanis, kura tiešā pakļautībā ir Finanšu pārvalde, Informātikas pārvalde, Informācijas sistēmu drošības pārvaldības daļa un Nodrošinājuma pārvalde.

Ar 2025. gada 1. janvāri VID funkcija – koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšana un operatīvās darbības – tiek koncentrēta Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā. Vienlaikus VID tiek veiktas struktūras izmaiņas iekšējās drošības jomā, reorganizējot VID Iekšējās drošības pārvaldi, tās vietā ar 2025. gada 1. janvāri izveidojot VID Iekšējās kontroles daļu, kas nodrošina iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanu korupcijas un interešu konflikta novēršanas jomā, nodarbināto pieļauto pārkāpumu savlaicīgu identificēšanu un novēršanu, kā arī dienesta pārbaužu veikšanu un disciplinārlietu izskatīšanu, tai skaitā pārstāvību tiesā, nodrošinot VID nodarbināto darbību sabiedrības interesēs.

Ar 2025. gada 1. janvāri tiešā VID ģenerāldirektora pakļautībā tiek izveidota jauna patstāvīgā struktūrvienība – Specializētā nodokļu administrēšanas un sevišķās lietvedības daļa, likvidējot Nodokļu pārvaldes Specializēto nodokļu administrēšanas daļu un Nodrošinājuma pārvaldes vecākā drošības speciālista un sevišķā lietveža amata vietu.

Lai veicinātu nodokļu maksātāju uzticību VID, neradot iespaidu par VID kā represīvu iestādi, un lai stiprinātu Nodokļu un muitas policijas darba efektivitāti un tās autonomiju, 2024. gadā uzsākta VID reorganizācija ar mērķi nodalīt noziedzīgu nodarījumu atklāšanas un izmeklēšanas funkcijas no pakalpojumu sniedzēja funkcijām. Ministru kabinets 2024. gada 6. februārī apstiprināja Finanšu ministrijas informatīvo ziņojumu "Par Valsts ieņēmumu dienesta darbības pilnveides pasākumiem", paredzot reformēt VID un attīstīt to kā servisa iestādi:

- VID Iekšējās drošības pārvaldes izmeklēšanas un operatīvās darbības funkciju un uzdevumu nododot Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam;
- VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldes funkcijas un uzdevumus nododot jaunai tiešās pārvaldes iestādei Nodokļu un muitas policijai Finanšu ministrijā.

VID reformas īstenošanas ietvaros Saeimā 2024. gada 31. oktobrī tika pieņemts Valsts ieņēmumu dienesta likums, Nodokļu un muitas policijas likums, grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām", grozījumi Kriminālprocesa likumā un grozījumi likumā "Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas" un 2024. gada 7. novembrī – likums "Grozījumi Muitas likumā".

1.2. VID attīstības stratēģija 2023.–2026. gadam

2024. gadā turpinājās darbs pie VID attīstības stratēģijas 2023.–2026. gadam (turpmāk – stratēģija) īstenošanas. Stratēģijas galvenais mērķis ir panākt, lai VID kļūtu par vienu no efektīvākajām nodokļu un muitas administrācijām Eiropā, līderis sniedzamo pakalpojumu attīstībā, kas kalpo sabiedrības interesēm.



3. attēls. **Stratēģijas karte 2023.–2026. gadam**

2. STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES, MĒRĶI UN REZULTĀTI

2.1. Stratēģiskā prioritāte "Pakalpojumi"

1. tabula

VID attīstības stratēģijas 2023.–2026. gadam
snieguma rādītāju izpilde 2024. gadā

Sasniedzamais rezultāts	Snieguma rādītājs	Izpilde (2024)	Mērķa vērtība (2024)
Labprātīga un savlaicīga nodokļu saistību izpilde	Segmentos "Uzticamie un "Veicināmie" iekļauto nodokļu maksātāju īpatsvara pieaugums kopējā segmentējamo nodokļu maksātāju skaitā	18,1 % (pēc segmentācijas rezultātiem uz 01.11.2024.)	15,3
Savlaicīga deklarāciju iesniegšana	Noteiktajā termiņā iesniegto deklarāciju īpatsvars	PVN – 92,15 % UIN – 72,57 % VSAOI un IIN – 89,06 %	PVN – 92 % UIN – 70 % VSAOI un IIN – 88 %
Klientu apmierinātība ar VID pakalpojumiem un apkalpošanas kvalitāti	Klientu vidējais vērtējums par pieredzi ar VID un tā darbiniekiem pēdējā saskarsmes reizē ²	63,2 %	60 %
Pieaugusi sabiedrības uzticība VID	Sabiedrības uzticēšanās VID līmenis ¹	59 %	50 %
Paātrināta muitas deklarāciju noformēšana godprātīgiem klientiem	Automatizēti noformēto importa (izlaišana brīvam apgrozījumam) deklarāciju īpatsvars	64 %	45 %
	Automatizēti noformēto eksporta deklarāciju īpatsvars	87 %	87 %

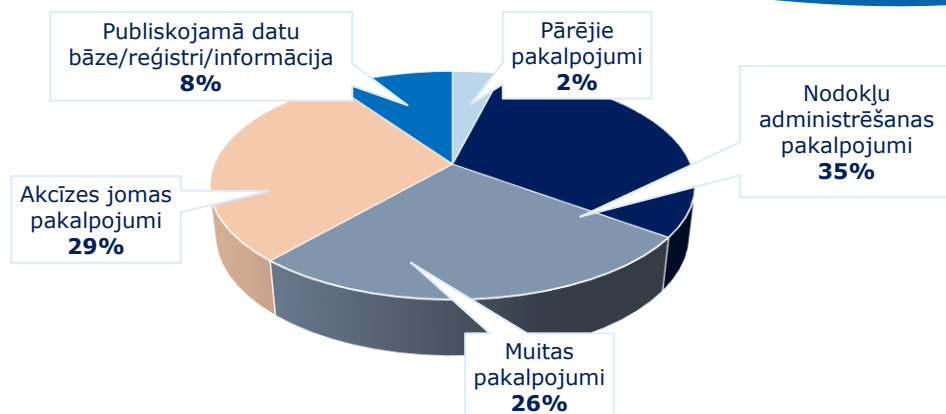
(Tabulā izmantotie saīsinājumi: PVN – pievienotās vērtības nodoklis, UIN – uzņēmumu ienākuma nodoklis, VSAOI – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, IIN – iedzīvotāju ienākuma nodoklis)



2024. gadā VID klientiem bija pieejami 237 pakalpojumi, t. sk. 235 jeb 99,1 % pakalpojumu pieprasīšana un/vai saņemšana tika nodrošināta elektroniski.

Savukārt klātienē varēja pieteikt un saņemt divus pakalpojumus: "Skaidras naudas deklarācija" un "Akcīzes preču pārvietošanas paziņojums".

² Valsts kancelejas pasūtītā pētījuma "Valsts pārvaldes klientu apmierinātības pētījums" dati.



4. attēls. **VID sniegto pakalpojumu skaits sadalījumā pa pakalpojumu grupām 2024. gadā**

Kopējais 2024. gadā sniegto VID pakalpojumu gadījumu skaits ir 46 278 976.

2. tabula

“Top populārākie pakalpojumi” ar lielāko pakalpojuma sniegšanas gadījumu skaitu 2024. gadā

Pakalpojums	Gadījumu skaits
1. Importa muitas deklarāciju noformēšana pasta sūtījumiem	3 571 858
2. Darba devēja ziņojums	1 188 074
3. Pievienotās vērtības nodokļa taksācijas perioda deklarācija	1 166 767
4. Algas nodokļa grāmatiņa	1 153 943
5. Nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto maksājumu pārmaksu atmaksa	1 099 656
6. Gada ienākumu deklarācija	1 041 793
7. Ziņas par darba ņēmējiem	668 187
8. Konsultācija par normatīvo aktu piemērošanas jautājumiem	540 565
9. Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām	445 062
10. Atbilde uz iesniegumu par Valsts ieņēmumu dienesta kompetencē esošiem jautājumiem	330 159

2024. gadā īstenotie pakalpojumu pilnveides pasākumi:

Reitinga sistēma un pakalpojumu grozi

2024. gadā sāka darboties publiski pieejama nodokļu maksātāju reitinga sistēma. Reitinga ir VID veidots vērtējums par uzņēmuma nodokļu saistību izpildi. Informācija tiek publicēta saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 18. panta pirmās daļas 36. punktā noteikto.

Reitinga novērtējuma pamatā ir nodokļu maksātāju segmentācijas rezultāti, kurus VID izmanto nodokļu administrēšanas procesā, lai noteiktu katra nodokļu maksātāja segmentu un nodrošinātu nodokļu maksātāju uzvedības un brīvprātīgas saistību izpildes līmenim atbilstošo VID pieeju.

Paralēli sāk darboties uz datiem balstīts pakalpojumu grozs katram nodokļu maksātāju segmentam – efektīvs rīks, kas motivē juridiskās personas uzlabot savas nodokļu un muitas saistības pret valsti.

Publicētais nodokļu maksātāja reitings ir informatīvs, vienlaikus tas ir būtisks solis, lai stiprinātu izpratni par godīgu uzņēmējdarbību un motivētu un atbalstītu uzņēmējus, tā mazinot ēnu ekonomiku. Ikviens interesents var aplūkot katra Latvijas uzņēmuma nodokļu maksāšanas reitingu VID tīmekļvietnē publicējamā datu bāzē. Reitinga kritēriji tiek pastāvīgi pārskatīti un pilnveidoti, ņemot vērā gan

VID pieejamo informāciju, gan uzklusot uzņēmēju un sadarbības partneru viedokli un ieteikumus. Arī vairākas ārvalstu nodokļu administrācijas ir atzinīgi novērtējušas VID izstrādāto nodokļu maksātāju reitingu un tajā pieejamo detalizēto informāciju pašiem uzņēmējiem par viņu darbības rādītājiem, kā arī kopējā novērtējuma publisko pieejamību sabiedrībai.

Vēstuļu kampaņa nodokļu labprātīgas samaksas veicināšanai



VID 2024. gada 23. septembrī sāka pakāpeniski uzrunāt tos cilvēkus (privātpersonas), kuriem saskaņā ar datu analīzi ir būtiskas neatbilstības starp oficiāli deklarētajiem ienākumiem un banku sniegto informāciju par banku kontu apgrozījumu. Vēstules nosūtītas cilvēkiem, kuriem datu analīzes rezultātā ir konstatētas vislielākās neatbilstības, proti, starpība starp viņu bankas kontu apgrozījumu un deklarētajiem ienākumiem ir vismaz 20 000 *eiro* vai vairāk. Vēstuļu mērķis ir vērst cilvēku uzmanību uz iespējamo nodokļu nenomaksas risku (nedeklarētiem ienākumiem), aicinot izvērtēt kontos saņemtās naudas summas un deklarēt iepriekš nedeklarētos ienākumus, ja tādi tiek konstatēti, vai arī sniegt pamatotu izskaidrojumu par šīs naudas plūsmas iemesliem. Kampaņai ir pozitīvs fiskāls efekts un stimulējoša iedarbība uz nodokļu samaksas disciplīnu.

Hipotekārā kredīta atbalsta maksājumu administrēšana

2024. gadā VID nodrošināja hipotekārā kredītu procentu kompensācijas izmaksu hipotekāro kredītu ņēmējiem. Hipotekārā kredītu procentu kompensācijas saņēmēma aptuveni 100 tūkstoši kredītņēmēju, un atbalsts tika īstenots, pateicoties veiksmīgai VID digitalizācijai.

Cilvēks pirmajā vietā



2024. gadā VID sāka ieviest 2023. gadā izstrādāto konceptu "Cilvēks pirmajā vietā", lai, izzinot VID pakalpojumu saņēmēju vajadzības, izvērtētu pakalpojumu sniegšanas procesus un attīstītu ērti lietojamu un mūsdienīgu fizisko personu apkalpošanas sistēmu. Mērķis ir pilnveidot fizisko personu apkalpošanas sistēmu, lai veicinātu klientu apmierinātību. 2024. gadā šīs iniciatīvas ietvaros tika testēts mākslīga intelekta rīks, kas palīdzētu sniegt atbildes nodokļu maksātājiem ātrāk un efektīvāk. Lai sekmētu, ka VID komunikācija ar klientiem norit vieglā saziņas valodā, tā ir nepārprotama un atbilst mērķauditorijai ar dažādiem uztveres līmeņiem, 2024. gadā uzsāktas vairāku kompetento struktūrvienību koprades darbnīcas, kurās tiek pilnveidotas vēstules un paziņojumi, lai saziņa ar klientu būtu saprotama, iekļaujoša un draudzīga.

Uzlabojam muitas informācijas sistēmas

Turpinot pilnveidot Elektronisko muitas datu apstrādes sistēmu (*EMDAS*), lai atvieglotu muitas klientiem darbu, uzlabotu lietojamību un mazinātu administratīvo slogu, ieviesta jauna Automatizētās eksporta sistēmas (*AES*) un Tranzīta kontroles sistēmas 2. versija (*TKS2*), kā arī Automatizētās importa sistēmas (*AIS*) jauna versija centralizētās muietošanas nodrošināšanai, noformējot precēm importa deklarāciju. Centralizēta muietošana sniedz jaunas iespējas muitas klientiem pārskatīt savus biznesa procesus, optimizēt loģistikas plūsmas un attiecīgi arī izmaksas.

Mazinām administratīvo slogu

2024. gadā īstenoti vairāki administratīvo slogu mazinoši pasākumi, piemēram, ieviesta atvieglota saimnieciskās darbības reģistrācijas kārtība, atceļot anketēšanu saistībā ar plānoto darbības veikšanu, izveidoti uzlaboti risinājumi "A" reitinga uzņēmumiem – piemēram, paātrināta PVN pārmaxu atmaksa – vidēji piecu dienu laikā, "A" reitinga uzņēmumiem, kuri eksportē preces preferenciālo nolīgumu ietvaros, ir pieejami personificēti pakalpojumi, t. sk. konsultatīvs atbalsts, lai veicinātu preču eksportu, kā arī šīs grupas uzņēmumiem ir noteiktas trīs jaunas priekšrocības muitas jomā:

- atzītā eksportētāja atļaujas saņemšana prioritārā secībā astoņu darbdienu laikā pēc visu dokumentu un ziņu iesniegšanas;
- reģistrētā eksportētāja atļauju var iegūt prioritārā secībā divu darbdienu laikā pēc visu dokumentu un ziņu iesniegšanas;
- oglekļa ievedkorekcijas mehānisma atzītā deklarētāja statusu piešķir prioritārā secībā 80 dienu laikā pēc visu dokumentu un ziņu iesniegšanas.

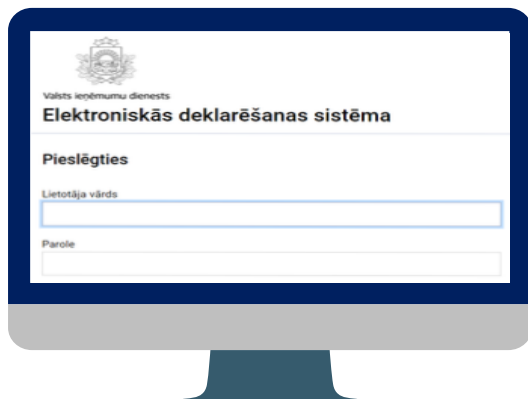
Visiem uzņēmumiem nodrošināta vienkāršota lēmuma pieņemšana administratīvo pārkāpumu lietās muitas kontroles punktos – agrāko divu lēmumu vietā tiek pieņemts viens lēmums, klientam nav papildus jāierodas uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu un lēmuma pieņemšanu.

Ir izstrādāti grozījumi Ministru kabineta noteikumos par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem un grāmatvedības kārtošānu vienkāršā ieraksta sistēmā, kas spēkā stājas 2025. gada 30. janvārī.

Ar grozījumiem Pievienotās vērtības nodokļa likumā maziem un vidējiem uzņēmumiem ir nodrošinātas vienādas iespējas ar citu Eiropas Savienības valstu maziem un vidējiem uzņēmumiem, tostarp saņemt pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojumus (atbilstoši Eiropas Savienības nosacījumiem).

Tām biedrībām un nodibinājumiem ar apgrozījumu līdz 1200 eiro gadā, kuras nav veikušas darbību, gada pārskatam turpmāk nav jāpievieno revīzijas institūcijas ziņojuma atvasinājums. Palielināts kritērijs, atbilstoši kuram biedrības un nodibinājuma gada pārskatu revidē zvērināts revidents vai zvērinātu revidentu komercsabiedrība, un iesniedz revidenta atzinumu.

2024. gadā uzsākta iniciatīva izvērtēt digitālo akcīzes nodokļa marku ieviešanas iespējas, lai mazinātu administratīvo slogu gan valsts pārvaldes, gan uzņēmēju pusē. Īstenošanai izveidota darba grupa, un sadarbībā ar nozares asociācijām, iesaistot Ukrainas un Lietuvas nodokļu administrācijas, uzsākta idejas īstenošana. Saskaņā ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos "Grozījumi MK 2010. gada 7. septembra noteikumos Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"", turpmāk darba devējiem nav jāsniedz ziņas par darba ņēmēja statusa zaudēšanu noteiktos gadījumos, jo VID to reģistrēs automātiski.



Turpinām uzlabot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS)

- VID virtuālais asistents Toms 2024. gadā ir integrēts arī EDS, kas ļauj VID virtuālajam asistentam sniegt atbalstu darbam EDS.
- Attīstīta strukturētās transfertcenu dokumentācijas ieviešana EDS un papildināts EDS pakalpojumu klāsts.
- Fiziskām personām EDS sākumlapā pieejama sadaļa "Iesniegumi". Ar īstenoto

pasākumu klientiem (fiziskām personām) tiek piedāvāti biežāk lietotie iesniegumi, tādā veidā atvieglojot to meklēšanu sadaļā "Dokumenti".

- Papildināti EDS elektroniskās identifikācijas rīki ar *SMART-ID*, tādējādi nodrošinot, ka gadījumā, ja nedarbojas Valsts digitālās attīstības aģentūras (VDAA) uzturētā Latvija.lv autentifikācija, tad klienti var joprojām piekļūt EDS, izmantojot *Smart-ID*.
- Izstrādāti un ieviesti vairāki drošības pasākumi, lai pasargātu klientus no krāpniekiem. EDS tiks ieviesta iespēja izvēlēties paziņojumu saņemšanas kanālu, tādējādi novēršot paziņojumu saņemšanu gan e-pastā gan e-adresē.
- Izveidota jauna pārskata forma par aprēķināto dabas resursu nodokli, kurā izveidoti nodokļa objektu un nodokļa likmju klasifikatori. Tas nodrošinās automatisku nodokļa aprēķinu un tā sadalījumu pa valsts un pašvaldību budžetu, samazinot pārskata aizpildīšanas laiku un iespējas kļūdīties, sagatavojot informāciju.

Turpinām uzlabot Elektronisko muitas datu apstrādes sistēmu (EMDAS)

- Ieviesti muitas darbinieku un komersantu lietotāju saskarņu lietojamības uzlabojumi un darbu optimizācijas risinājumi, paātrinot deklarāciju aizpildīšanu un uzlabojot iesniegto datu kvalitāti.
- Ieviesta Centralizētās muietošanas importam 1. fāze, nodrošinot uzņēmējiem iespēju izmantot Savienības Muitas kodeksā paredzēto vienkāršojumu, radot iespēju pārskatīt un optimizēt savus loģistikas procesus.
- Būtiski palielināts automatiski izlaisto importa muitas deklarāciju (laišana brīvam apgrozījumam) īpatsvars no 39 % 2023. gadā līdz 64 % 2024. gadā, kas paātrina muitas procedūru noformēšanu muitas klientiem.
- Automatizēti noformēto eksporta deklarāciju īpatsvars sasniedzis 87 % (2023. gadā – 85 %). Eksporta procedūras tiek noformētas automatiski, bez muitas kontroles punktu amatpersonu iesaistes, izņemot tās muitas deklarācijas, kuras tiek novirzītas kontrolei riska analīzes rezultātā. Riska profili tiek veidoti, pamatojoties uz riska informāciju par iespējamām pārkāpumiem, tai skaitā sankciju pārkāpumiem, kur riski ir saglabājušies ļoti augsti un kontroles intensitāte salīdzinoši augsta.

Turpinām uzlabot Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmu (MAIS)

2024. gadā turpinām īstenot MAIS attīstības risinājumu iekšzemes nodokļu funkcionalitātēs, lai nodrošinātu VID sniegto nodokļu pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, tostarp:

- gada ienākumu deklarācijas modernizācijas pasākumi;
- jaunas datu apmaiņas ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru izveide;
- hipotekārā kredīta ņēmēju atbalsta funkcionalitātes īstenošana;
- automatizētas (ātrākas) ārpakalpojuma grāmatvežu informēšanas īstenošana;
- uzsākta samaksas termiņpagarinājumu automatizācijas risinājuma īstenošana;
- kontroles maksājumu lietu apvienotās kontroles mehānisma īstenošana;
- nodokļu grāmatvedības funkcionalitātes pilnveidošana;
- turpinās muitas funkcionalitāšu integrēšana MAIS, lai nodrošinātu muitas maksājumu iekļaušanu vienotajā nodokļu kontā, sākot ar 2027. gadu.

Uzlabojam pakalpojumu pārvaldību

VID pilnveido pakalpojumu pārvaldības procesu, īstenojot pakalpojumu pārvaldības politiku atbilstoši Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajam Pakalpojumu vides pilnveides plānam 2024.–2027. gadam, lai optimizētu to sniegšanu, mazinot iestādes administratīvo slogu un vienlīdz paaugstinot pakalpojumu kvalitāti.

2.2. Stratēģiskā prioritāte "Atbilstība"

3. tabula

VID attīstības stratēģijas 2023.–2026. gadam snieguma rādītāju izpilde
2024. gadā

Sasniedzamais rezultāts	Snieguma rādītājs	Izpilde (2024)	Mērķa vērtība (2024)
Veicināšanas (kontroles) pasākumu rezultativitāte	Segmentos "Uzraugāmie" un "Zema ilgtspēja" iekļauto nodokļu maksātāju īpatsvara samazinājums kopējā segmentējamo nodokļu maksātāju skaitā	45,7 %	45,5 %
Piedzīto parādu pieaugums	Piedzīto parādu īpatsvars no reāli piedzenamajiem parādiem (mēnesī)	23,2 %	-
	Piedzīto jauno parādu īpatsvars no jauno parādu summas	93,5 %	93,6 %
Muitas kontroles efektivitāte	Muitas fizisko kontroļu rezultativitāte – riska analīzes rezultātā atklāto pārkāpumu īpatsvars kopējo muitas fiziskās kontroles darbību skaitā	30 %	25 %
	Pēcmuitošanas pārbažu rezultātā labprātīgi novērsto neatbilstību un samaksāto muitas maksājumu īpatsvars	90 %	73 %
	Tabakas izstrādājumu nelikumīgas aprītes novērtējums ³	19,1 %	-
Taisnīga tiesību normu piemērošana	VID labvēlīgu un daļēji labvēlīgu tiesas nolēmumu īpatsvars	89 %	90 %
Nodokļu ieņēmumu zaudējumu samazināšanās	PVN plaisa iepriekšējā gadā	5 %	-
	IIN plaisa no nedeklarētās darba samaksas iepriekšējā gadā		-
	VSAOI plaisa no nedeklarētās darba samaksas iepriekšējā gadā		-
	VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu ⁴ īpatsvars IKP	37,32 %	-
Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas efektivitāte	Prokuratūras atpakaļ nodoto procesu papildus izmeklēšanai īpatsvars, % no visiem kriminālvajāšanai nosūtītajiem	0	5

³ Pētījumu aģentūras "NielsenIQ" veiktā pētījuma dati.

⁴ Tajā skaitā vienotajā nodokļu kontā iemaksātie budžeta ieņēmumi, kas vēl nav attiecināti uz konkrētajiem maksājumu veidiem.

Ēnu ekonomikas ierobežošanas plāns 2024.–2027. gadam

Ministru kabinets 2024. gada 25. janvārī pieņēma Ēnu ekonomikas ierobežošanas plānu 2024.–2027. gadam. VID ir viens no šī plāna īstenotājiem, un tā īstenošana 2024. gadā bija viens no prioritārajiem uzdevumiem. Saskaņā ar plānu ir veikti būtiski kontroles un uzraudzības pasākumi par Elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas (EDLUS) lietošanu būvlaukumos atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 144. pantam. Sadarbībā ar Finanšu ministriju, Ekonomikas ministriju, Būvniecības valsts kontroles biroju, Labklājības ministriju, Valsts darba inspekciju un VID tika izstrādāts informatīvais ziņojums "Par elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas ietekmi uz ēnu ekonomikas komponentēm būvniecības nozarē", ko Ministru kabinets apstiprināja 2024. gada 3. septembra sēdē (protokols Nr. 35 34.§.), nosakot, ka ar 2025. gadu VID jāveic vismaz 50 pārbaužu būvlaukumos gadā. 2024. gadā pārbaudes veiktas par 342 nodokļu maksātājiem, kuru pamatdarbība saistīta ar būvniecības pakalpojumu sniegšanu.

2024. gada 26. novembrī starp VID, Veselības inspekciju, Patērētāju tiesību aizsardzības centru, Veselības aprūpes darba devēju asociāciju un citām nevalstiskajām organizācijām noslēgts Sadarbības līgums (memorands) par informēšanu par negodprātīgu komercpraksi veselības pakalpojumu un skaistumkopšanas nozarēs.

Tika pilnveidots normatīvais regulējums, tostarp paredzot turpmāk noteikt darba devējam pienākumu informēt VID par faktu, ka darbiniekam darba alga tiek izmaksāta skaidrā naudā, noteikt skaidras naudas iemaksas un izmaksas sliekšņa deklarācijas (ziņošana par skaidras naudas iemaksām un izmaksām bankomātos), uzņēmumiem ar apgrozījumu virs 50 000 *eiro* gadā noteikts pienākums nodrošināt iespēju klientiem norēķināties arī bezskaidrā naudā.

Uzrunātas nozaru asociācijas, aicinot sniegt priekšlikumus "A" reitinga nodokļu maksātāju priekšrocību klāsta papildināšanai. "A" reitinga klases uzņēmumiem noteiktas trīs jaunas priekšrocības muitas jomā.

Tiek īstenota attaisnojuma dokumentu (e-rēķinu) elektroniskās aprites sistēmas ieviešana.

Notiek diskusijas, lai vienkāršotu un pilnveidotu datu apmaiņu starp ārstniecības un izglītības pakalpojumu sniedzējiem ar VID – lai VID informāciju par personas attaisnotajos izdevumos iekļaujamiem izdevumiem saņemtu no pakalpojumu sniedzēja. Tas nodrošinātu iedzīvotājiem iespēju ātrāk saņemt pārmaksātā nodokļa atmaksu un samazinātu laika un resursu patēriņu gada ienākumu deklarāciju iesniegšanai un apstrādei.

Turpinās darbs pie datu apmaiņas risinājuma starp VID un biedrību "Latvijas Apdrošinātāju asociācija" izveides.

Informētas ārstniecības personas par nepieciešamību reģistrēt saimniecisko darbību VID vai atbilstošu uzņēmējdarbības formu, lai novērstu gadījumus, kad darbība nav atbilstoši reģistrēta, bet pakalpojums tiek sniegts ārstniecības iestādē, kur tiek nomāta telpa.

Nodrošināta datu apmaiņa par VID reģistrēto kosmētiķu un skaistumkopšanas speciālistu (kosmetoloģijā) sasaisti ar Vienoto veselības nozares speciālistu reģistru.

Veikti grozījumi likuma "Par akcīzes nodokli" 18. panta deviņtajā daļā, kas stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī. Grozījumi noteic, ka ar nodokli neapliek degvielu ne vairāk par 200 litriem, kas nodrošina komerciālā mehāniskā transportlīdzekļa darbību, kurš iebrauc Latvijas Republikā no valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts. Papildus noteikts, ka ir aizliegts iebraukt Latvijas Republikā ar mehānisko komerciālo transportlīdzekli, ja degvielas daudzums

standarttvertnēs pārsniedz 200 litrus. Pārskatīti degvielas un odometru kontroles pasākumi Eiropas Savienības ārējās robežas muitas kontroles punktos, lai stiprinātu iebraucošo kravas transportlīdzekļu degvielas kontroli (esošo resursu ietvaros), un ar 2025. gada 1. janvāri pārtraukta izbraucošo kravas transportlīdzekļu degvielas un odometra kontrole.

E-komercijas uzraudzība

Īstenota komunikācija ar nodokļu maksātājiem, kuri veic e-komerciju un neievēro normatīvo aktu prasības, veikti pasākumi pārkāpumu novēršanai, izziņāti aktuālie tehniskie risinājumi un izvērtēta to izmantošana, lai pilnveidotu uzraudzību.

Datu apmaiņas stiprināšana ar citām Eiropas Savienības valstīm

Izstrādāta un ieviesta informācijas apmaiņas sistēma, kas nodrošinās datu apmaiņu starp dalībvalstīm (DAC7) par digitālo platformu operatoriem, kā arī pielāgota VID informācijas sistēma saistībā ar grozījumiem nacionālajos normatīvajos aktos un Eiropas Savienības tiesību aktos, kam ir piešķirts mērķa finansējums (DAC1 sistēma). Izstrādāta un ieviesta informācijas apmaiņas sistēma, kas nodrošinās datu iegūšanu no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (CESOP).

Uzlabota Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēma

Izstrādātas un ieviestas izmaiņas Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmā (EMCS) atbilstoši EMCS 4.1 fāzes Eiropas Komisijas izstrādātajām specifikācijām un normatīvo aktu prasībām.

Pētījums apliecina ēnu ekonomikas samazināšanos



Atbilstoši jaunākajiem Rīgas Ekonomikas augstskolas (SSE Riga) "Ēnu ekonomikas indeksa Baltijas valstīs" datiem ēnu ekonomika Latvijā mazinās – pēc 2024. gadā publicētajiem datiem ēnu ekonomikas apjoms Latvijā 2023. gadā ir samazinājies un veido 22,9 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), kas ir par 3,6 procentpunktiem mazāk salīdzinājumā ar 2022. gadu.

Pasākumi noziedzīgu nodarījumu valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā atklāšanas rezultativitātes paaugstināšanai



2024. gadā pabeigts Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) finanšu instrumenta programmas "Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana" līdzfinansētais projekts "Tiesībsargājošo iestāžu sadarbības veicināšana ekonomisko noziegumu novēršanā un apkarošanā Latvijā". Projekta rezultātā izstrādāta informācijas sistēma, kas ietver datu digitālās analītikas instrumentus un digitālo atbalsta sistēmu.

Lai veicinātu Baltijas valstu tiesībsardzības iestāžu spējas cīnīties ar ēnu ekonomiku un stiprinātu sadarbību noziedzīgu nodarījumu apkarošanā akcīzes preču apritē, 2024. gadā tika turpināts Iekšējā drošības fonda (IDF) līdzfinansētais projekts "Noziegumu apkarošana akcīzes preču aprites jomā Baltijas reģionā" sadarbībā ar Igaunijas Nodokļu un muitas administrāciju un Lietuvas Muitas krimināldienestu.

Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) Savienības Krāpšanas apkarošanas programmas (EUF) finanšu instrumenta projekts "Specializētā transportlīdzekļa iegāde un tehnisko līdzekļu modernizācija" ir vērsts uz noziedzīgu nodarījumu atklāšanu un novēršanu valsts ieņēmumu un muitas lietu jomās, kā arī sniedz ieguldījumu krāpšanas, korupcijas un citu nelikumīgu darbību novēršanā un apkarošanā, kas ietekmē Eiropas Savienības finanšu intereses. Projekta ietvaros 2024. gadā tika iegādāts specializēts transportlīdzeklis, kā arī specializētā programmatūra, lai stiprinātu VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldes tehnisko kapacitāti.

2024. gadā tika uzsākts OLAF EUF finanšu instrumenta projekts "VID Nodokļu un muitas policijas analītiskās kapacitātes stiprināšana". Projekta ietvaros paredzēts iegādāties analītisko programmatūru un apmācīt VID NMPP ekspertus tās efektīvai izmantošanai. Šī programmatūra ļaus veikt augstas kvalitātes datu analīzi un izlūkošanu ekonomisko noziegumu izmeklēšanā, būtiski uzlabojot VID NMPP spējas atklāt un novērst noziedzīgus nodarījumus, kas ietekmē Eiropas Savienības finanšu intereses.



Lai veicinātu cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, 2024. gadā:



- veiktas riskos balstītas Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasību izpildes pārbaudes;
- kopumā par pieņemtajiem lēmumiem piemērotas sankcijas, tostarp par Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma pārkāpumiem;
- izsniegtas ārpakalpojuma grāmatvežu licences;
- pārbažu rezultātā sagatavoti materiāli nosūtīšanai tiesībsardzības iestādēm.

4. tabula

VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gada ieņēmumiem un 2024. gada ieņēmumu plānu

Maksājuma veids	2024. gada ieņēmumu plāns (milj. eiro)	Ieņēmumi (milj. eiro)		Izmaiņas (2024.g. – 2023.g.)		2024.gada ieņēmumu plānu izpilde	
		2023. gadā	2024. gadā	milj. eiro	%	milj. eiro	%
Nodokļu ieņēmumi	14 417,07	13 201,86	14 193,66	991,79	7,5	-223,41	98,5
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	697,84	544,81	719,42	174,61	32,1	21,58	103,1
Pievienotās vērtības nodoklis	4 096,68	3 879,51	3 882,36	2,85	0,1	-214,32	94,8
Akcīzes nodoklis	1254,98	1 154,77	1 190,80	36,03	3,1	-64,19	94,9
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	5 396,13	4 824,07	5 273,05	448,98	9,3	-123,08	97,7
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	2 634,71	2 500,73	2 810,99	310,26	12,4	176,28	106,7
Dabas resursu nodoklis	74,01	61,86	66,09	4,23	6,8	-7,93	89,3
Muitas nodoklis	68,40	56,89	62,25	5,36	9,4	-6,15	91,0
Azartspēļu un izložu nodoklis	50,46	46,43	52,92	6,49	14,0	2,46	104,9
Elektroenerģijas nodoklis	5,15	4,91	4,95	0,04	0,8	-0,20	96,2
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis	105,30	102,53	102,32	-0,21	-0,2	-2,98	97,2
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	33,40	25,34	28,50	3,16	12,5	-4,90	85,3
Mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumu nesadalītā daļa		0,01	0,0001	-0,01			
Nenodokļu ieņēmumi	668,88	731,68	787,90	56,23	7,7	119,02	117,8
Valsts nodevas un kancelejas nodevas	156,54	216,09	251,24	35,14	16,3	94,70	160,5
Naudas sodi un sankcijas	35,42	39,78	47,30	7,52	18,9	11,89	133,6
Ieņēmumi no dividendēm (ieņēmumi no valsts (pašvaldību)kapitāla izmantošanas)	382,94	359,31	393,36	34,05	9,5	10,42	102,7
Pārējie nenodokļu ieņēmumi	93,98	116,48	95,98	-20,49	-17,6	2,00	102,1
Patentmaksu ieņēmumu nesadalītā daļa		0,02	0,02	0,003	18,5		
Kopā	15 085,95	13 933,54	14 981,56	1 048,02	7,5	-104,39	99,3

VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2024. gadā ir 14,98 miljardi eiro, ko galvenokārt nodrošināja darbaspēka nodokļu un pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi. Salīdzinot ar 2023. gadu, tie ir palielinājušies par 1,05 miljardiem eiro jeb 7,5 %. 2024. gada ieņēmumu plāns izpildīts par 99,3 % un līdz plāna izpildei pietrūka 0,10 miljardi eiro (skat. 4. tabulu).

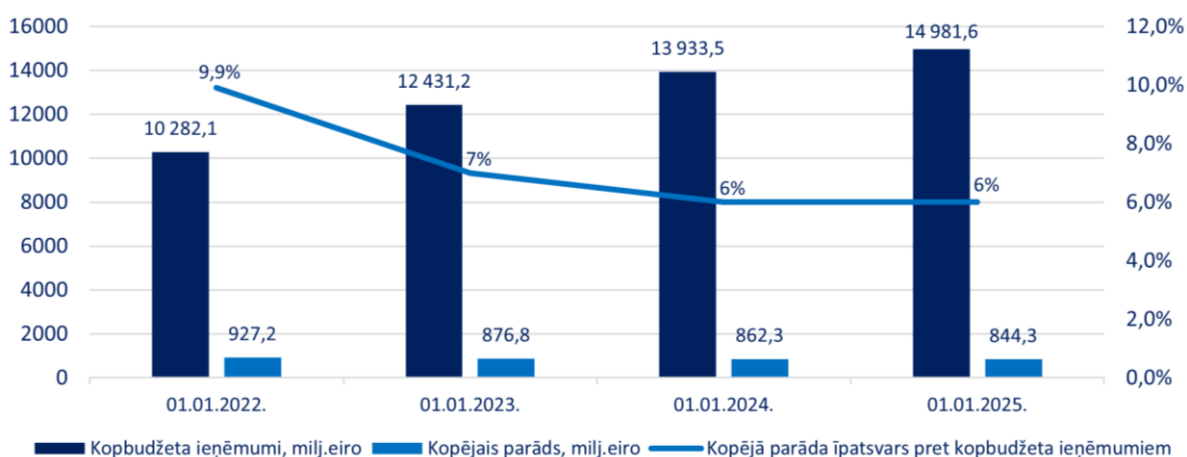
Parādi

VID administrēto kopbudžeta maksājumu parāds 2025. gada 1. janvārī bija 844,28 milj. eiro. Salīdzinot ar 2024. gada 1. janvāri, kopējais parāds ir samazinājies par 18,05 milj. eiro jeb 2,1 %. Kopējā parāda samazinājums 2025. gada 1. janvārī galvenokārt skaidrojams ar apturēto parādu summas kritumu par 15,23 milj. eiro jeb 6,8 %. Lielākais samazinājums ir pievienotās vērtības nodokļa parādiem – par 30,10 milj. eiro, savukārt darbaspēka nodokļu parādi palielinājušies par 39,55 milj. eiro jeb 8,5 %.

VID administrēto kopbudžeta maksājumu parāds 2025. gada 1. janvārī,
salīdzinot ar 2024. gada 1. janvārī, milj. eiro

	2024. gada 1. janvārī	2025. gada 1. janvārī	Izmaiņas	
			milj. eiro	%
Parādu summa kopā, t. sk.:	862,33	844,28	-18,05	-2,1
- aktuālie parādi	545,30	540,02	-5,28	-1,0
- termiņa pagarinājumi	94,02	96,48	2,46	2,6
- apturētie parādi	223,01	207,78	-15,23	-6,8
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, t. sk.:	49,73	43,51	-6,23	-12,5
- aktuālie parādi	22,18	21,43	-0,75	-3,4
- termiņa pagarinājumi	5,33	3,74	-1,59	-29,8
- apturētie parādi	22,22	18,33	-3,89	-17,5
Pievienotās vērtības nodoklis, t. sk.:	265,41	235,31	-30,10	-11,3
- aktuālie parādi	142,48	125,92	-16,55	-11,6
- termiņa pagarinājumi	34,14	24,13	-10,00	-29,3
- apturētie parādi	88,80	85,25	-3,55	-4,0
Akcīzes nodoklis, t. sk.:	54,28	48,12	-6,15	-11,3
- aktuālie parādi	19,91	15,17	-4,73	-23,8
- termiņa pagarinājumi	5,20	0,76	-4,44	-85,4
- apturētie parādi	29,17	32,19	3,02	10,4
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis, t. sk.:	288,03	307,54	19,51	6,8
- aktuālie parādi	233,65	246,90	13,25	5,7
- termiņa pagarinājumi	22,63	28,94	6,31	27,9
- apturētie parādi	31,74	31,71	-0,04	-0,1
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, t. sk.:	175,99	196,02	20,04	11,4
- aktuālie parādi	112,32	117,79	5,47	4,9
- termiņa pagarinājums	26,45	38,60	12,15	45,9
- apturētie parādi	37,22	39,63	2,42	6,5

2024. gadā 4929 nodokļu maksātājiem ir piešķirts 12 781 nodokļu samaksas termiņa pagarinājums par kopējo summu 174,2 milj. eiro.



5. attēls. **Kopējā parāda īpatsvars pret kopbudžeta ieņēmumiem**
(2022.–2024. gads)

Lai nodrošinātu sabiedrības tiesības uz informāciju par būtiskākajiem juridisko personu nodokļu un muitas jomas normatīvo aktu pārkāpumiem un veicinātu nodokļu maksātāju godīgu konkurenci un nodokļu (nodevu) saistību labprātīgu izpildi, VID savā tīmekļvietnē publicē informāciju par sabiedrībai nozīmīgiem VID pieņemtajiem lēmumiem.

VID pieņemtie un publicētie lēmumi, kas stājušies spēkā laika periodā
no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

Nr. p. k.	Lēmuma veids	Publicēto lēmumu skaits
1.	Par nodokļu revīzijas (audita) rezultātiem	3
2.	Lēmumi, ar kuriem precizēts nodokļu apmērs saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23. panta 5. ² un 5. ³ daļu	1
3.	Lēmumi, ar kuriem konstatēts muitas maksājumu parāds	146
4.	Lēmumi, ar kuriem atteikta pārmaksātā PVN atmaksa	130
5.	Lēmumi, kas pieņemti nodokļu kontroles rezultātā	230

Sankciju režīma ievērošanas kontrole muitas jomā



VID Muitas pārvalde 2024. gadā turpināja sankciju režīma ievērošanas kontroles pasākumus, lai nepieļautu to preču pārvietošanu pāri robežai, uz kurām attiecas Eiropas Savienības noteiktās sankcijas. Pārskatīta sankciju kontroles sistēma ieviestu sankciju uzraudzības nodrošināšanai, izveidoti 202 jauni riska profili, kopā darbojas 469 riska profili.

Veikto muitas kontroles pasākumu rezultātā 2024. gadā kopumā tika konstatēti 9175 pārkāpumi, kas saistīti ar sankciju neievērošanu, 3147 gadījumos muita liedza izvest kravas no Eiropas Savienības vai ievest Eiropas Savienībā no Krievijas un Baltkrievijas, tika noraidīti 495 pasta sūtījumi, 4342 gadījumos fiziskām personām liegts ievest sankcijām pakļautas preces un 1191 gadījumā konstatēta skaidra nauda. VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldē uzsākti 144 kriminālprocesi un kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 13 kriminālprocesi pēc Kriminālprocesa likuma 84. panta par starptautisko organizāciju un Latvijas Republikas noteikto sankciju pārkāpšanu.

Uzlabota sadarbība un informācijas apmaiņa ar trešajām valstīm, lai novērstu sankciju apiešanu. Lai apstiprinātu vai noraidītu aizdomas par sankciju pārkāpumiem, VID 2024. gadā ir vērsies pie trešo valstu muitas dienestiem (Armēnijas, Azerbaidžānas, Gruzijas, Kazahstānas, Kirgizstānas, Moldovas, Serbijas, Tadžikistānas, Turcijas, Ukrainas un Uzbekistānas) ar 160 pieprasījumiem. No saņemtajām atbildēm 63 % gadījumu (84 atbildēs) ir apstiprinātas aizdomas par pārkāpumiem.

Oglekļa ievērošanas mehānisms

2024. gadā tika nodrošināta oglekļa ievērošanas mehānisma (OIM) kompetentās iestādes funkciju izpilde, tostarp sniegta informācija Eiropas Komisijai par nacionālā plāna izpildi, nodrošināta Eiropas Komisijas OIM (CBAM) pārejas perioda portāla integrācija ar EDS, piešķirtas tiesības darbam OIM (CBAM) portāla produkcijas vidē 845 lietotājiem, bet 28 lietotājiem – darbam testa vidē. Veiktas izmaiņas EDS, lai ārējie lietotāji var saņemt nepieciešamās lietotājtiesības atbilstoši noteiktiem nosacījumiem, bet EMDAS ir ieviests paziņojums deklarētājiem par OIM prasībām pārejas posmā. Īstenoti apjomīgi informatīvie un konsultatīvie atbalsta pasākumi, t. sk. nodrošinātas 4358 konsultācijas, nosūtīti 1903 informatīvi paziņojumi EDS par pienākumu un saistību izpildi, organizēti semināri par OIM piemērošanu un aktualitātēm, regulāri tiek aktualizēta un pilnveidota informācija VID tīmekļvietnes sadaļā "Oglekļa ievērošanas mehānisms".

2.3. Stratēģiskā prioritāte "Cilvēki"

7. tabula

VID attīstības stratēģijas 2023.–2026. gadam snieguma rādītāju izpilde
2024. gadā

Sasniedzamais rezultāts	Snieguma rādītājs	Izpilde (2024)	Mērķa vērtība (2024)
VID kā darba devēja pievilcība	Darbinieku mainības rādītājs	13,8 %	-
	Darbinieku iesaistīšanās indekss ⁵	57 %	-
VID kā godīgas iestādes novērtējums	Sabiedrības VID godīguma vērtējums ⁶	49 %	-
Pretkorupcijas mācības VID nodarbinātajiem	Apmācīto VID nodarbināto skaits pretkorupcijas mācībās	47 %	-
	Padziļinātās pretkorupcijas mācības (skaits)	3	-

VID 2024. gada 1. janvārī bija 3813 amata vietas, 2024. gada 31. decembrī – 3696 amata vietas⁷.

No kopējā VID nodarbināto skaita:



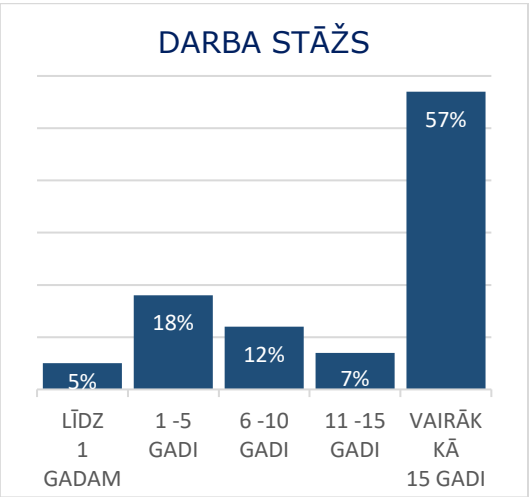
89 % – valsts
civildienesta ierēdņi;
11 % – darbinieki;



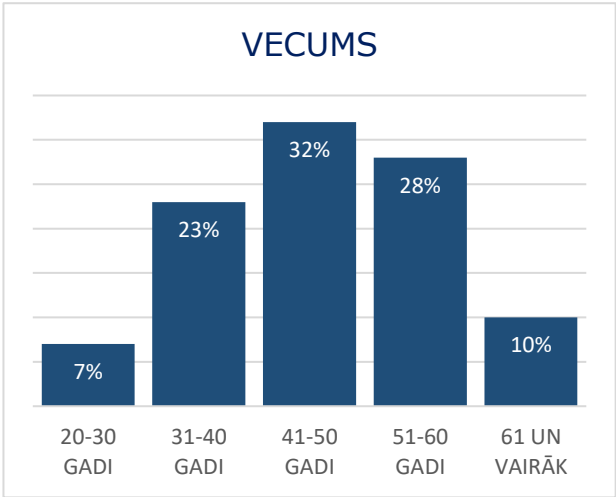
78 % – sievietes;
22 % – vīrieši;



96 % – augstākā
izglītība.



8. tabula. **VID nodarbināto sadalījums pa darba stāža grupām 2024. gadā**



9. tabula. **VID nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām 2024. gadā**

⁵ Valsts kancelejas pētījuma "Valsts pārvaldes darbinieku un VID darbinieku iesaistīšanās līmenis" dati.

⁶ Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja sabiedrības aptaujas "Attieksme pret korupciju Latvijā" dati.

⁷ Optimizējot un digitalizējot uzdevumus un procesus, VID jau vairāku gadu garumā tiek samazināts amata vietu skaits. Atbilstoši Ministru kabineta 2024. gada 4. decembra rīkojuma "Par Finanšu ministrijas padotībā esošās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta – reorganizāciju un Valsts ieņēmumu dienesta Iekšējās drošības pārvaldes funkciju nodošanu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam" 3. punktā noteiktajam ar 2025. gada 1. janvāri vēl 17 VID amata vietas nodotas citām iestādēm: 16 – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, 1 – Valsts policijai.

2024. gadā valsts civildienesta un darba tiesiskās attiecības VID uzsāka 226 ierēdņi un darbinieki, bet pārtrauca 248 nodarbinātie. Attiecīgi personāla atjaunošanās koeficients 2024. gadā ir 6,7 (2023. gadā – 7,8) un personāla aiziešanas koeficients ir 7,2 (2023. gadā – 9,2), savukārt kopējais personāla mainības koeficients ir 13,8 (2023. gadā – 16,9).

Darba vides kvalitāte

VID tika veikta darbinieku labbūtības aptauja. Tās rezultāti:

- **apmierinātības līmenis** ar labbūtību tieši darba vietā VID ir 7,45 no 10 ballēm, kas ir par 0,17 ballēm lielāks salīdzinājumā ar 2023. gadu;
- **emocionālās labsajūtas līmenis** darba vietā VID ir 7,22 no 10 ballēm, kas ir par 0,16 ballēm lielāks salīdzinājumā ar 2023. gadu.



Mācības darbiniekiem

2024. gadā organizētas 282 mācības un apmācīti 29 979 nodarbinātie⁸.



Mūsu darbinieku sasniegumi un apbalvojumi

Lepojamies ar VID kopīgajiem un individuālajiem sasniegumiem valsts un starptautiskā līmenī:

- 1) ar Pasaules Muitas organizācijas Goda rakstiem apbalvotas astoņas VID amatpersonas, kas sniegušas nozīmīgu ieguldījumu muitas izglītības sistēmas attīstībā, profesionālo zināšanu apmaiņas veicināšanā, kā arī muitas klientu un sabiedrības informēšanā;
- 2) par profesionālu, godprātīgu un pašaiizliedzīgu darbu, nozīmīgu personisko ieguldījumu VID attīstībā un mērķu sasniegšanā 2024. gadā 276 VID nodarbinātajiem piešķirtas VID Goda zīmes, VID Atzinības raksti un Pateicības raksti, kā arī naudas balvas. Septiņiem VID ierēdņiem piešķirti Ministru kabineta un Finanšu ministrijas apbalvojumi.

Lai nodrošinātu iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta novēršanas jomā nepārtrauktu pilnveidi, 2024. gadā:

- aktualizēti un pārvērtēti iespējamie korupcijas un interešu konflikta riski, noteikta risku mazinošo pasākumu efektivitāte, kā arī analizēti notikušie incidenti un noteikti jauni preventīvi pasākumi, lai mazinātu risku incidentu iestāšanos nākotnē;
- padziļināti pārskatīti un analizēti ar VID risku pārvaldības procesu korupcijas un interešu konflikta novēršanas jomā saistītie procesi vienā patstāvīgajā struktūrvienībā, veidojot vienotu iekšējās kontroles vidi VID, tostarp iedzīvinot vienādus korupcijas risku pārvaldības principus visās VID patstāvīgajās struktūrvienībās;
- veicināta dažādu līmeņu vadītāju un nodarbināto izpratne par viņu atbildību un pienākumiem korupcijas risku pārvaldības īstenošanā, organizējot seminārus/mācības saistībā ar korupcijas risku pārvaldību, tostarp par risku identificēšanu korupcijas un interešu konflikta novēršanas jomā;
- organizētas praktiskas mācības par rīcību kukuļdošanas gadījumos, popularizējot "Nulles tolerances" principa pret kukuļu un dāvanu pieņemšanu VID;

⁸ Viens nodarbinātais varēja apmeklēt vairākas mācības.

- vadītas mācības jaunajiem VID nodarbinātajiem saistībā ar profesionālās ētikas ievērošanu, interešu konflikta novēršanu un godprātīgu rīcību amatu pienākumu izpildē, tostarp kukuļdošanas gadījumos;
- izstrādāti informatīvi materiāli VID nodarbinātajiem par aktualitātēm korupcijas un interešu konflikta novēršanas jomā.

2.4. Stratēģiskā prioritāte "Organizācija"

10. tabula

VID attīstības stratēģijas 2023.–2026. gadam snieguma rādītāju izpilde
2024. gadā

Sasniedzamais rezultāts	Snieguma rādītājs	Izpilde (2024)	Mērķa vērtība (2024)
Izmaksu lietderība	Reģistrēto juridisko personu un saimnieciskās darbības veicēju skaits uz vienu pilna laika nodarbināto nodokļu administrācijā	210,89	-
	Noformēto muitas dokumentu skaits uz vienu pilna laika nodarbināto muitas administrācijā	+ 3,4% (6255)	-
	Viena iekasētā eiro izmaksas	par 2,6 % samazinājušās viena iekasētā eiro izmaksas	-
Procesu efektivizācija	Optimizēto resursietilpīgāko procesu skaits	-	-
Pieaugusi inovatīvo tehnoloģiju izmantošana	IKT izmaksu īpatsvars	8,8 %	-

2024. gadā pabeigti *Atvērēšanas un noturības mehānisma plāna investīciju projekti* analītisko risinājumu modernizācijai, t. sk.:

- 1) AF investīcija 6.1.1.1.i. "Esošo analītisko risinājumu modernizācija", projekts "SAP HANA tehnoloģiskās platformas ieviešana analītiskiem risinājumiem", kura ietvaros riska sistēmas pārceltas uz vienotu, centralizētu analītisko platformu, ieviesta modernizēta Fizisko personu riska sistēma un Akcīzes nodokļa risku vadības sistēma. Eksploatācijā esošā sistēma ESKORT pārnests uz SAP HANA datubāzi, kā arī ir nodrošināti analītisko datu transformācijas procesi riska sistēmu atbalstam;
- 2) AF investīcijas 6.1.1.2.i "Jaunu analīzes sistēmu izstrāde" ietvaros sāka izmantot jauna informācijas tehnoloģiju (IT) sistēma nodokļu maksātāju segmentu un reitinga novērtējuma aprēķinam. Nodokļu maksātājiem paredzētā informācija ir integrēta publicējamo datu bāzē, nodrošināta nodokļu maksātāju reitinga novērtējuma aprēķina rezultātu datu vizualizācija Valsts ieņēmumu dienesta EDS un nodokļu maksātāju segmentu aprēķina rezultātu integrēšana nodokļu maksātāja 360° skatījumā Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmā (MAIS), kā arī attīstītas muitas procesu risku novērtēšanas sistēmas. Izstrādāts risku analīzes risinājums nodokļu maksātāju piedziņas procesa atbalstam;
- 3) AF investīcija 6.1.1.3.i "Personāla apmācības darbam ar analītisko platformu un konsultācijās", kuras ietvaros veiktas apmācības 64 VID darbiniekiem. Apmācības ietvēra teorētisko izklāstu un praktisko iemaņu

apgūšanu uz ieviešamo risinājumu bāzes. Tehnoloģiskā platforma ļauj VID speciālistiem pašu spēkiem attīstīt analītiskos risinājumus, tādējādi tika īstenotas VID speciālistu apmācības darbam ar SAP HANA tehnoloģisko platformu, kas paredzētas analītiķu un sistēmas administratoru sagatavošanai.

Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda līdzfinansētās programmas "Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana" ietvaros īstenoti divi projekti, t. sk. projekts "Tiesībsargājošo iestāžu sadarbības veicināšana ekonomisko noziegumu novēršanā un apkarošanā Latvijā" un projekts "Ekonomisko noziegumu novēršana un apkarošana robežšķērsošanas vietā "Terehova", uzlabojot robežšķērsošanas vietas "Terehova" infrastruktūru, modernizējot kinologu mācību telpas un aprīkojumu muitas darba suņu treniņiem, un pilnveidota informācijas sistēma automatiskai nodarbināto sadalīšanai pa darba vietām muitas kontroles punktos (DOIS).

2024. gadā sākts īstenot E-rēķinu projektu, un 2024. gada 27. decembrī parakstīta trīspusēja (VARAM, VID, FM) vienošanās par Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijas 2.1.1.1.i. "Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide" projekta Nr. 2.1.1.1.i.0/1/24/I/VARAM/011 "Finanšu dokumentu aprites digitalizācija, izveidojot centralizētu finanšu dokumentu maiņvietu" īstenošanu.

Pētniecības un attīstības darbi

Pētījums par ēnu ekonomiku būvniecībā



Finanšu ministrija, VID un Rīgas Tehniskā universitāte 2024. gada 5. jūnijā noslēdza sadarbības līgumu par pētniecības aktivitātēm ēnu ekonomikas ierobežošanas un nodokļu politikas jomā. Noslēgtais sadarbības līgums paredz īstenot pētījuma projektu "Ēnu ekonomikas apmēra būvniecības nozarē novērtējums", un tā ietvaros tiks īstenots e-pārvaldības Inovāciju akadēmijas pētījuma pilotprojekts.

Moderns gada ienākumu deklarāciju risinājums



Nodokļu jomā īstenojam projektu gada ienākumu deklarācijas modernizācijai, kas aptver datu pielasišanas risinājuma izstrādi, riskošanas risinājuma izstrādi, automatiskās atmaksas un piemaksas risinājuma izstrādi. Ieviestas izmaiņas saimnieciskās darbības veicēja reģistrācijā – no lēmuma gaidīšanas uz pašreģistrāciju (automātiska reģistrācija, aizpildot anketu EDS).

Jauna mobilā lietotne VID klientiem



2024. gadā veikta aptauja par VID mobilo lietotni, lai noskaidrotu sabiedrības viedokli un vēlmes saistībā ar jaunu mobilo lietotni VID pakalpojumu nodrošināšanai. Uzsākti priekšdarbi jaunas mobilās lietotnes izveidei 2025. gadā.

2.5. Stratēģiskā prioritāte "Ilgspēja"

11. tabula

VID attīstības stratēģijas 2023.–2026. gadam snieguma rādītāju izpilde
2024. gadā

Sasniedzamais rezultāts	Snieguma rādītājs	Izpilde (2024)	Mērķa vērtība (2024)
Efektīvāka biroja telpu izmantošana	Vidējā biroju telpu platība uz vienu nodarbināto	8,7 m ²	10 m ²
Attīstīts videi draudzīgāks autoparks	Transportlīdzekļu, kas atbilst Euro 6 atgāzu emisiju standartam, īpatsvars no kopējā autoparka	63 %	63 %
Dokumentu pieejamība un glabāšana elektroniskā formā	Iestādē tikai elektroniski glabājamo dokumentu īpatsvars	62 %	60 %

Sniedzam ieguldījumu sabiedrības nākotnē, pielāgojoties globālajām pārmaiņām



Īstenoti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi saskaņā ar Darba vides un telpu attīstības koncepciju 2020.–2025. gadam un resora plānotajiem enerģijas patēriņa samazināšanas pasākumiem. Veidojot kopstrādes biroja telpas, samazināta telpu platība, sasniežot uz vienu nodarbināto 8 m². Salīdzinot ar 2023. gadu, CO₂ izmešu daudzums telpu ekspluatācijas vajadzībām samazināts par 11 %. Veikti pasākumi autoparka radīto oglekļa emisiju samazināšanai, un, salīdzinot ar 2023. gadu, par 3 % samazināts autoparka kopējais CO₂ patēriņš. Pievienojoties Zemes dienas aktivitātēm, VID ārējās komunikācijas kanālos izvietota informācija par iestādes ekoloģisko pēdu – elektroenerģijas patēriņa samazinājumu, atkritumu šķirošanas stacijām un samazināto papīra aprites daudzumu.

EDS izveidots risinājums atbilstoši Ilgtspējas informācijas atklāšanas likumam

Atbilstoši Ilgtspējas informācijas atklāšanas likumam nodrošināta iespēja, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, EDS iesniegt ilgtspējas ziņojumus atbilstoši likuma prasībām. Tas nodrošinās salīdzināmu informāciju par tādiem ilgtspējas jautājumiem kā ietekme uz vidi, sociālo tiesību nodrošināšana, cilvēktiesības un pārvaldības faktori.

Dialoga atjaunināšana ar nevalstiskajām organizācijām (NVO)



VID 2024. gadā parakstīja desmit līgumus ar uzņēmēju organizācijām un profesionālajām asociācijām – biedrību "Latvijas Būvuzņēmēju apvienība", biedrību "Latvijas ilgtspējīgās transporta infrastruktūras attīstības asociācija", biedrību "Zemnieku Saeima", biedrību "Latvijas Pārtikas Tirgotāju Asociācija", biedrību "Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija", Latvijas Ēdinātāju apvienību, Latvijas Restorānu biedrību, biedrību "Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācija", biedrību "Drošības Nozares Kompāniju Asociācija", biedrību "Latvijas Ceļu būvētājs".

3. FINANŠU RESURSI

12. tabula

VID 2024. gada budžeta finansējums un tā izlietojums (eiro)

Nr. p.k.	Finansiālais rādītājs	2023. gadā (faktiskā izpilde)	2024. gadā	
			apstiprināts likumā un finanšu ministra rīkojumos	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	162 623 655	238 237 330	227 141 595
1.1.	dotācijas	160 878 788	232 374 490	224 001 322
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	344 482	283 439	320 469
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	1 150 080	5 064 442	2 306 712
1.4.	transferti	250 305	514 959	513 092
2.	Izdevumi (kopā)	162 711 034	238 650 061	226 869 418
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	138 737 992	208 489 864	204 090 798
2.1.1.	kārtējie izdevumi	136 058 827	145 078 249	141 817 970
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	1 766 457	61 786 729	60 764 571
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	669 718	1 152 011	1 040 151
2.1.4.	uzturēšanas izdevumu transferti	242 990	472 875	468 106
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	23 973 042	30 160 197	22 778 620

13. tabula

Programmu un apakšprogrammu īstenošanai piešķirtā finansējuma izlietojums
2024. gadā

Programma/apakšprogramma	2024 gadā izlietotais finansējums	
	tūkst. eiro	% no plānotā
33.00.00 programma "Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšana"	219 350,5	96,2 %
62.09.00 apakšprogramma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana"	17,6	62,7 %
67.07.00 apakšprogramma "Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti"	29,0	100,0 %
70.07.00 apakšprogramma "Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm"	1184,8	90,9 %
70.24.00 apakšprogramma "Iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un Finansiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai projektu un pasākumu īstenošana (2021–2027)"	71,7	90,3 %
71.07.00 apakšprogramma "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti"	1516,8	100,0 %
73.06.00 apakšprogramma "Eiropas Komisijas (kopā ar iesaistītajām dalībvalstīm) un tabakas ražotāju nolīgumu ietvaros piešķirtie finanšu līdzekļi"	308,5	100,0 %
73.07.00 apakšprogramma "Eiropas Kopienas finansētie projekti iekšējā tirgus uzlabošanai nodokļu un muitas sistēmā"	166,9	58,2 %
73.08.00 apakšprogramma "Valsts ieņēmumu dienesta īstenotie projekti finansiālo interesešu aizsardzības jomā"	1194,2	76,5 %
74.06.00 apakšprogramma "Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi"	440,5	15,2 %
99.00.00 programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"	2540,3	100,0 %

2024. gadā:

- nodrošinot likumprojekta "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" (vispārējā deklarēšanās) ieviešanu, turpinās projekta "Gada ienākumu deklarācijas modernizācija" īstenošana, šobrīd izmantojot ikgadējās deklarēšanas procesā iegūto informāciju;
- sākta starptautiskā informācijas apmaiņa ar dalībvalstīm par pārdevēju platformās gūtajiem ienākumiem (DAC7);
- ieviesta īpašā PVN režīma (OSS (*One Stop Shop*)) 7.6 versija, kā arī veiksmīgi noslēgts mini vienas pieturas aģentūras (MOSS (*mini one stop shop*)) noteiktais trīs gadu pārejas periods – MOSS formāts pilnībā pārgājis uz OSS formātu;
- ieviesta Centralizētā elektronisko maksājumu informācijas sistēma (CESOP), kuras ietvaros Eiropas Savienības dalībvalstis veic maksājumu datu apkopošanu un savstarpēju informācijas apmaiņu starp Eiropas Savienības dalībvalstu nodokļu administrācijām, pastiprinot ar PVN saistītu krāpšanas apkarošanu;
- ieviestas Eiropas Komisijas noteiktās izmaiņas starptautiskās informācijas apmaiņas par ienākumiem ārvalstīs sistēmā, tādējādi nodrošinot arī turpmāku nepieciešamo ārvalstu nodokļu administrāciju datu saņemšanu VID, kas ir svarīgi nodokļu nenomaksas apkarošanai.

Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

Īstenojot Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) finanšu instrumenta projektu "Tiesībasargājošo iestāžu sadarbības veicināšana ekonomisko noziegumu novēršanā un apkarošanā Latvijā", izstrādāta vienota informācijas sistēma datu apmaiņai ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centru. Darbam ar informācijas sistēmu ir sagatavoti informācijas analītiķi un īpašo uzdevumu eksperti. Projekta kopējais finansējums – 2 milj. 197 tūkst. eiro.

Īstenojot IDF finanšu instrumenta projektu "Akcīzes noziegumu apkarošana Baltijas reģionā", tika iegādāts nepieciešamais tehniskais NMPP Taktisko uzdevumu daļas un Specializēto uzdevumu daļas vajadzībām. Turklāt tika organizētas mācības un starpinstitūciju sanāksmes, lai paaugstinātu operatīvo darbinieku, analītiķu un izmeklētāju kvalifikāciju. Projekta finansējums – 267 666 eiro.

Īstenojot OLAF EUAF finanšu instrumenta projektu "Specializētā transportlīdzekļa iegāde un tehnisko līdzekļu modernizācija", 2024. gada beigās sākta iegādātā transportlīdzekļa pārbūve, kā arī darbinieku mācības specializētās programmatūras izmantošanai. Projekts saņēma kopējo finansējumu 423 tūkst. eiro.

2024. gadā uzsāktajam OLAF EUAF finanšu instrumenta projektam "VID Nodokļu un muitas policijas analītiskās kapacitātes stiprināšana" paredzētais finansējums – 343 167 eiro. Projekta ietvaros tika saņemts priekšfinansējums 50 % apmērā analītiskās programmatūras iegādei.

Visi šie projekti ir vērsti uz efektīvāku noziedzīgu nodarījumu atklāšanu un novēršanu, stiprinot valsts tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību un analītiskās spējas, kā arī veicinot cīņu ar nelegālo ekonomiku, kas ir būtiska gan Latvijas, gan Eiropas Savienības iedzīvotāju un valsts interesēs.

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" un finanšu ministra 2024. gada rīkojumiem VID 2024. gadā izlietoja budžetā piešķirtos finanšu līdzekļus atbilstoši apstiprinātajām

pamatbudžeta programmu, apakšprogrammu, pasākumu resursu izdevumu segšanai (ieņēmumu) un plānoto izdevumu tāmēm un finansēšanas plāniem. Pārskata periodā Valsts ieņēmumu dienests turpināja vērtēt iekšējās kontroles sistēmas elementu mijiedarbību ar sniegto pakalpojumu norises atbilstību un efektivitāti, galveno uzmanību pievēršot sniedzamajiem rezultātiem.

Prioritāro pasākumu īstenošanai piešķirtais finansējums

2024. gadā VID bija piešķirts papildu finansējums šādu prioritāro pasākumu īstenošanai:

- "Oglekļa ieviešanas mehānisma piemērošana Latvijā" – 1 024 434 *eiro*;
- "Nacionālo un ES normatīvo aktu prasību izpilde, tai skaitā IT sistēmu pielāgošana" – 8 389 567 *eiro*;
- "Valsts ieņēmumu dienesta IT sistēmu pielāgošana un komunikācijas kampaņa vispārējās deklarēšanas nodrošināšanai" – 413 995 *eiro*;
- "Likumprojektu pakotne reģistrētās partnerības jautājumā" – 130 000 *eiro*;
- "Atlīdzība Valsts ieņēmumu dienesta nodarbinātajiem" – 1 492 791 *eiro*;
- "Eiropas Savienības noteikto sankciju pārkāpšanas kontroles funkcijas īstenošana" – 883 536 *eiro*;
- "Valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšana" – 104 433 *eiro*;
- "Publisko personu nomas maksas sadārdzinājums" – 254 217 *eiro*.

Muitas risku mazināšana

- Muitas nodokļu kontrole:
 - o uzlabota eksporta, reeksporta un īpašo procedūru uzraudzība, lai novērstu deklarāciju nesakritības.
- Sankcionēto kravu uzraudzība:
 - o ieviesta E-plombu sistēma "Limur", kas ļauj reāllaikā izsekot kravas un identificēt pārkāpumus.
- Kontrabandas apkarošana:
 - o novērsts rezultatīvo rādītāju dublēšanas risks starp institūcijām, ieviesta vienota uzskaites metodika ticamai datu analīzei.
- Datu drošība:
 - o uzlabota sinhronizācija un automatizēta lietotāju tiesību anulēšana centralizētajā resursu vadības sistēmā "HORIZON".

Atbilstības stiprināšana

- Atvēršanas un noturības mehānisma (ANM) projektu uzraudzība:
 - o ieviesta ANM informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) projektu novērtēšanas metodoloģija un uzraudzības mehānismi.
- Transportlīdzekļu un konteineru automātiskās identificēšanas sistēmas (TLKAIS) analīze:
 - o veikta svaru nepieejamības analīze, lai uzlabotu datu precizitāti un novērstu nodokļu kļūdas.
- Speciālo līdzekļu izmantošana:
 - o uzlabota speciālo tehnisko līdzekļu izmantošana Rīgas lidostā, nodrošinot efektīvāku preču kontroli.

Efektivitātes uzlabojumi

- Reeksporta datu analīze:
 - o balstīta uz Datu noliktas sistēmas repozitorija kvalitatīviem datiem, nodrošinot pārskatāmību un salīdzināmību.

- Administratīvā sloga mazināšana:
 - o atcelti vairāki ikmēneša pārskati, ietaupot laiku un resursus.
- Segmentēšanas procesa pilnveide:
 - o precizētas VID pakalpojumu taktikas un nodokļu maksātāju segmentu atšķirības, uzlabojot mērķtiecību.
- MAIS uzraudzība:
 - o ieviests klasifikators veikspējas problēmu identificēšanai un automatizētai analīzei.
- Personāla kapacitāte:
 - o novērsts ekspertu pārslodzes risks, pārskatot procesu deleģēšanu.
- Administratīvie līgumi:
 - o ieviesta vienota prakse, mazinot birokrātiju.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

VID organizētas divas mediju brokastis:



- 2024. gada 13. augustā – lai dažādu plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus laikus informētu un iepazīstinātu ar VID īstenoto iedzīvotāju apziņošanas pasākumu, kura laikā VID līdz gada beigām izsūtīja vēstules lielskaitam cilvēku, kuriem, kā liecina VID datu analīze, ir būtiska neatbilstība starp viņu bankas kontu apgrozījumu un tiem ienākumiem, ko viņi ir deklarējuši VID;
- 2024. gada 29. oktobrī – lai dažādu plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus iepazīstinātu ar VID darbību un skaidrotu juridisko personu (uzņēmumu) nodokļu parādu administrēšanas procesu.

2024. gadā VID jau 26. gadu godināja Latvijas lielākos godprātīgos nodokļu maksātājus. Kopumā 21 balva tika pasniegta lielākajiem darbaspēka nodokļu maksātājiem piecos Latvijas reģionos lielo, vidējo, mazo un mikrouzņēmumu grupā, un lielākajam nodokļu maksātājam Latvijā 2023. gadā. VID ģenerāldirektore Baiba Šmite-Roķe balvas pasniedza, dodoties vizītēs pa visiem Latvijas novadiem, vienlaikus iepazīstoties ar balvu saņēmējiem un uzklusot viņu stāstījumu par ikdienas darbu, aktuālajām problēmām un iespējām stiprināt savstarpējo sadarbību.



Komunikācija sociālajos tīklos

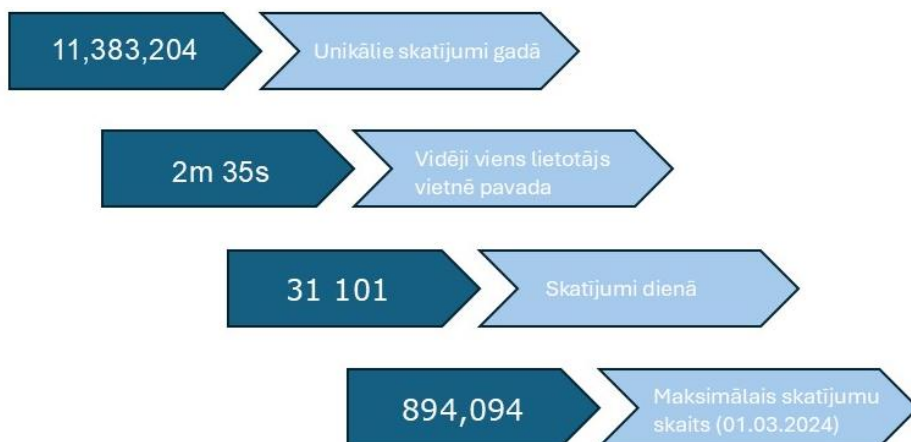
Saziņai ar iedzīvotājiem un uzņēmējiem VID aktīvi izmanto sociālos tīklus *Facebook, Twitter, Instagram* un *LinkedIn*, kā arī video koplietošanas platformu *YouTube*.



6. attēls. **VID sekotāju skaits sociālajos tīklos**

VID tīmekļvietne

Iedzīvotāji informācijai par nodokļu un muitas jautājumiem var piekļūt mūsdienīgā un ērti lietojamā vietnē vienotajā valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu platformā. Tā tiek regulāri pārskatīta, nodrošinot aktuālo informāciju, kā arī papildināta ar jaunām sadaļām, izvērtējot tēmu aktualitāti.



7. attēls. **VID tīmekļvietnes apmeklējuma statistika 2024. gadā**

2024. gadā vietnes pirmajā atvērumā tika izveidota jauna sadaļa "VID vēstules – jautājumi un atbildes", kurā tika izvietota visa biežāk uzdoto jautājumu sadaļa un īpaši veidots ceļvedis "Ceļvedis, kas palīdzēs sagatavot un iesniegt VID nepieciešamos datus".

Tāpat tika izveidota īpaša tīmekļvietnes sadaļa "E-rēķini", kurā regulāri tiek papildināta informācija par strukturētu elektronisko rēķinu – infografikas, atbildes uz grāmatvežu jautājumiem u. tml.

Informatīvi izglītojoši pasākumi klientiem

- Tiešsaistes semināri par aktuāliem jautājumiem:
 - "Oglekļa ieviedkorekcijas mehānisma piemērošanas aktualitātes";

- "Pārskata par nekustamā īpašuma izmantošanu (PVN 7) aizpildīšana";
- "Ieguldījumu konts un nodokļi";
- "Kā pareizi aizpildīt un iesniegt Valsts amatpersonas deklarāciju?";
- "Oglekļa ievedkorekcijas mehānisma piemērošana";
- "Nodokļu maksātāja reitings – ceļvedis godīgai uzņēmējdarbībai";
- "Kas mainās nodokļu piemērošanā 2024. gadā".
- Jauni metodiskie, informatīvie materiāli un infografikas nodokļu un muitas jomā.
- Jaunumu vēstules abonentiem par nodokļu un muitas tiesību praktiskas piemērošanas aktualitātēm;
- Dalība kampaņā "Viltojums – lielisks komplekts?".
- Izstrādāta infografika "Ceļvedis ārstniecības un skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzējiem, uzsākot pakalpojuma sniegšanu" un animācija "Saki aploksņu algai nē!".
- Reģionālie semināri par deklarētāju pienākumiem OIM pārejas periodā un sagatavošanos pamata perioda nosacījumu piemērošanai, tostarp par atzītā OIM deklarētāja statusa iegūšanu, u. c. jautājumiem.
- Seminārs "e-AFA administrēšana" par piekļuvi Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma portālam (IPEP) un Eiropas Savienības pieprasījumu muitas iestādēm (e-AFA) iesniegšanu.
- Dalība informatīvajā kampaņā, lai parādītu Eiropas Savienības ekonomikas atveseļošanas iniciatīvas *NextGenerationEU* sniegto atbalstu un ieguvumus Latvijas iedzīvotājiem.
- EDS publicēti trīs jauni kursi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjektiem.

Skolēnu un jauniešu izglītošana un informēšana



- Dalība televīzijas projektā "Mēs ar brāli kolosāli". Sadarbībā ar ReTV raidījumu "Mēs ar brāli kolosāli" sagatavoti astoņi audiovizuāli sižeti par dažādām nodokļu tēmām.
- Sadarbība ar skolām, skaidrojot jauniešiem VID lomu un uzdevumus, nodokļu un muitas jautājumus u. c.
- Dalība akcijā "Atpakaļ uz skolu/Atpakaļ uz universitāti 2024."
- Dalība projektā "Dzīvei gatavs".
- Sadarbība ar Finanšu ministriju finanšu pratības projektā – "Vai mani uzmetis?" par "sarkanajiem karogiem" finanšu attiecībās.
- Animācijas filma pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem, kurā ar bites Vido palīdzību tiek skaidrots par nodokļiem.
- Izzinošas aktivitātes skolēniem Muitas pārvaldes Kinoloģijas centrā, Rēzeknē.
- Mācību ekskursijas profesionālās izglītības audzēkņiem un Rīgas Tehniskās universitātes studentiem.
- VID pārstāvju dalība "Zinātnieku nakts" aktivitātēs Rīgas Tehniskajā universitātē.

Sabiedrības līdzdalība



Lai nodrošinātu pilnvērtīgu sadarbību ar sadarbības partneriem, risinātu dažādus nodokļu administrēšanas un muitas jomas aktuālus jautājumus, pilnveidots jēgpilns pastāvīgs dialogs ar uzņēmēju biedrībām un asociācijām, nevalstiskajām organizācijām un citām ieinteresētajām pusēm gan regulāru tikšanos laikā, gan VID konsultatīvajās padomēs.

5. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2025. GADĀ

1. Klientu servisa pilnveidošana:
 - administratīvā sloga mazināšana;
 - koncepcijas "Cilvēks pirmajā vietā" tālāka iedzīvināšana;
 - pakalpojumu pārvaldības uzlabošana.
2. Ēnu ekonomikas apkarošana – mērķētas masveida apziņošanas un vēstuļu kampaņas, veicināšanas un kontroles pasākumi prioritārajās jomās un nozarēs.
3. Digitalizācija – VID informācijas tehnoloģiju pārvaldības stiprināšana, uzsākto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) projektu tālāka ieviešana (e-rēķini, MAIS, EMDAS u. c.), jaunu digitālo produktu un tehnoloģisko inovāciju mērķēta apzināšana.
4. Organizācijas stiprināšana:
 - VID reforma, izveidojot Nodokļu un muitas policiju kā autonomu iestādi Finanšu ministrijas resorā;
 - VID atbalsta bloka reorganizācija;
 - VID procesu optimizācija un efektivitātes paaugstināšana.



-  @vidgovlv
-  @vid_gov
-  @vid_gov
-  /valsts-ienemumu-dienests
-  /vidkomunikacija
-  +371 67120000
-  vid@vid.gov.lv
-  www.vid.gov.lv